

WYROK Z DNIA 19 WRZEŚNIA 2001 R.

III KKN 168/01

Uchylenie wyroku „w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym” z uwagi na nieorzeczenie środka, którego zastosowanie jest obowiązkiem sądu, oznacza uchylenie orzeczenia w zakresie zawartego w nim rozstrzygnięcia odnoszącego się do środka karnego, a więc także odnośnie środka już orzeczonego, gdyż to właśnie rozstrzygnięcie dotknięte jest w całości rażącym uchybieniem prawa, a nie można uchylać orzeczenia tylko odnośnie tego środka karnego, którego nie orzeczono mimo ustawowego obowiązku, nie byłoby tu bowiem czego uchylać.

Przewodniczący Sędzia SN: F. Tarnowski.

Sędziowie SN: T. Grzegorzczak (sprawozdawca), Z. Stefaniak.

Prokurator Prokuratury Krajowej: J. Gemra.

Sąd najwyższy po rozpoznaniu w dniu 19 września 2001 r., sprawy Pawła S., skazanego z art. 178a § 1 k.k. z powodu kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym od wyroku Sądu Rejonowego w E. z dnia 8 lutego 2001 r.

uchylił w zaskarżonej części wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w E. do ponownego rozpoznania w zakresie środków karnych.

UZASADNIENIE

Paweł S. został, wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 8 lutego 2001 r., uznany za winnego tego, że w dniu 17 grudnia 200r. w O. prowadził samochód osobowy znajdując się w stanie nietrzeźwości (1.71 promille) i za to, jako za przestępstwo z art.178a k.k., skazał go na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat oraz orzekł środek karny zakazu prowadzenia pojazdów na okres 2 lat. Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia. Wniósł od niego następnie, jako od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie sądowe, kasację Prokurator Generalny na niekorzyść oskarżonego „w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym”. W kasacji tej podniesiono zarzut rażącej obrazy prawa materialnego, a to art.49a § 1 k.k. przez nieorzeczenie obligatoryjnego środka karnego w postaci świadczenia na rzecz instytucji lub organizacji społecznej określonej w art.47a k.k.

Rozpatrując tę kasację Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna. Zgodnie z art.49a k.k. w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art.178a k.k. sąd orzeka świadczenie pieniężne wskazane w art. 39 pkt 7 k.k. na rzecz instytucji lub organizacji określonej w art.47a k.k. Jak wynika z brzmienia przepisu orzeczenie przewidzianego tam świadczenia pieniężnego jest obligatoryjne („sąd orzeka”). Konieczność taką dostrzegł z opóźnieniem sam sąd orzekający, gdyż w sporządzanym później uzasadnieniu wyroku stwierdził, iż „przez przeoczenie sąd nie orzekł środka karnego z art.49a k.k., do czego jest zobowiązany z mocy ustawy”.

W tym stanie zaskarżony wyrok ostać się nie może. Skarżący w kasacji wnosił wprawdzie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ale rozumieć należy, że skoro skarżył on wyrok tylko „w

części dotyczącej orzeczenia o środku karnym”, to tylko w tym zakresie żąda jego uchylenia. Ponieważ w sprawie tej nie zachodzą okoliczności wskazane w art. 536 k.p.k., które pozwoliłyby orzekać poza granicami zaskarżenia, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w E., tj. uchylił go w części w jakiej został on zaskarżony, czyli w zakresie orzeczenia o środku karnym, i w tym zakresie przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Uchylenie wyroku „w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym” z uwagi na nieorzeczenie środka, którego zastosowanie jest obowiązkiem sądu, oznacza uchylenie orzeczenia w zakresie zawartego w nim rozstrzygnięcia odnoszącego się do środka karnego, a więc także odnośnie środka już orzeczonego, gdyż to właśnie rozstrzygnięcie dotknięte jest w całości rażącym uchybieniem prawa, a nie można uchylać orzeczenia tylko odnośnie tego środka karnego, którego nie orzeczono mimo ustawowego obowiązku, nie byłoby tu bowiem czego uchylać. Sąd Rejonowy przy ponownym rozpatrywaniu tej sprawy ma orzekać tylko w granicach przekazania (art.442 § 1 zd.1 k.p.k.), tzn. odnośnie środków karnych. Sąd ten nie orzeka więc już o winie i karze, których dotyczy prawomocny wyrok z dnia 8 lutego 2001r., chyba że zaistnieje sytuacja wskazana w art.442 § 1 zd.2 k.p.k. Przy jej braku Sąd Rejonowy orzekać ma jedynie w przedmiocie środków karnych grożących za przypisane oskarżonemu przestępstwo z art.178a k.k., tj. odnośnie zakazu prowadzenia pojazdów i świadczenia pieniężnego.